

Temeljna banka Ljubljana

Do konca septembra je v teku javna razprava o osnutkih samoupravnih sporazumov o združevanju podružnice Ljubljanske banke v Ljubljani v Temeljno banko Ljubljana in Združeno banko - Ljubljansko banko. Poleg članov samoupravnih organov in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij sodelujejo pri razpravljanjih tudi nekateri vodilni strokovni sodelavci Ljubljanske banke in predstavniki upravljalcev v organih upravljanja. Namen teh razgovorov je, da se temeljitej pretrasejo osnutki predloženih dokumentov in zberejo morebitni novi predlogi, tako da bi bil sam akt dejansko odraz stanja in potreb gospodarstva na ljubljanskem območju.

Do tega koraka je nujno privedlo usklajevanje celotnega sistema z določili nove ustave in določil o združenem delu, s tem, pa se bo tudi onemogočilo v prihodnje slehernu odtujevanje vpliva nad denarnimi sredstvi. Bančni sistem se s tem popolnoma vrašča v celotni sistem združenega dela.

Na podlagi letos sprejetega zakona o temeljih kreditnega in bančnega sistema so predvidene tri stopnje bank, in sicer: interne banke, temeljne banke in združene banke. Interne banke so finančne organizacije, organizirane po zakonskih določilih v SOZD in večjih OZD z namenom, da združevanje dela in sredstev na osnovi sprejetih planov usmerjeno razvijajo in krepijo materialno osnovo dela članic od temeljne organizacije do višjih oblik združenega dela. Temeljna banka je kot višja stopnja v bistvu osnovna bančna organizacija, ki jo ustanovijo članice na določenem teritoriju oziroma zaradi skupnih branžnih interesov gospodarstva. Združene banke pa opravljajo vse naloge, ki jih jim določijo temeljne banke in še posebej zadeve mednarodnega trga.

Proces spreminjanja bančnega sistema, ki teče že od sprejetja ustavnih dopolnil dalje in ki je dobilo svoj poseben pomen zlasti

v zadnjih dveh letih, je zdaj tudi veliko bolj dosledno izpeljal udeležbo organov upravljanja. Ti organi so zbor upravljalcev, izvršilni odbor, nadzorni odbor, kreditni odbori, in odbor za spremljanje pogodbe med upravljalci in delovno skupnostjo banke. V vseh teh odborih, razen v zadnjem, sploh ni strokovnih in drugih delavcev banke same, ampak lahko res govorimo o demokratičnem podružbljanju vodenja banke. Upravljanje in odločanje v Temeljni banki Ljubljana, ki bo upštevala enakopravnost vseh članov ter načela vzajemne odgovornosti in solidarnosti, bo zasnovano na delegatskih načelih. Pomembno je tudi načelo delitve dohodka banke, ki se po poravnavi poslovnih stroškov in izločitvi sredstev za delovno skupnost razporedi med članice banke glede na to, koliko so k njemu prispevale.

Za firmo banke se predlaga, da posluje kot Ljubljanska banka - Splošna banka Ljubljana.

V Ljubljani, kot razvitem družbenopolitičnem in gospodarskem središču SR Slovenije, ima danes svoj sedež osem poslovnih bank oziroma njihovih poslovnih enot, in sicer Ljubljanska banka - Centrala, Ljubljana; Ljubljanska ban-

ka - podružnica Ljubljana; Ljubljanska banka - Podružnica za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva; Jugobanka, Ljubljana; Beogradska banka, podružnica Ljubljana, Kreditna banka Koper, podružnica Ljubljana; Jugoslovanska investicijska banka, podružnica Ljubljana. Na območju širše ljubljanske regije pa delujejo še tri poslovne enote Ljubljanske banke, in to podružnice v Kočevju, v Domžalah in v Kamniku. Od skupnih združenih in zbranih sredstev v bančnih enotah te širše ljubljanske regije zajema podružnica Ljubljana 34%, vse poslovne enote Ljubljanske banke pa preko 92% sredstev. Ljubljanska banka, podružnica Ljubljana, ki naj bi zdaj prerasla v Temeljno banko, je bila že doslej organizirana kot posebna samoupravna finančna skupnost, predvsem tistih temeljnih in drugih organizacij združenega dela, ki imajo svoj sedež na območju občin Ljubljana-Center, Bežigrad, Moste, Šiška, Vič, Cerknica, Grosuplje, Litija, Logatec in Vrhnika. Skupna sredstva Podružnice so se v obdobju od 1972 do 1976 povečala za 13.971 milijonov dinarjev, to je za 211%. Absolutno in odstotno so se pri tem največ povečala sredstva gospodarstva ter dosegla že skoraj 50% delež v skupnih sredstvih. Zaradi tako velikega povečanja sredstev gospodarstva pa je delež sredstev prebivalstva kljub 200% povečanju sredstev ostal nespremenjen in znaša 25%. O moči gospodarstva na tem območju pričča tudi podatek, da doseženi dohodek ljubljanske regije znaša kar 30% od doseženega dohodka v SR Sloveniji sploh.

B. P.

Most se že pne čez prekop

Avtomobilisti in pešci čez stari Karlovški most se ozirajo v nenavadno železno konstrukcijo, ki vsiljivo štrli svoja dolga kraka čez betonske stebre novega mostu čez Gruberjev prekop. Pri Gradisu, ki skrbi za postavitev mostu, so povedali, da sedaj na njem tečejo montažna dela, uporabljajo pa poseben sistem »vozičkov«. Sam most naj bi bil zgrajen maja prihodnjega leta, vendar vsa dela s tem še ne bodo končana. Prav sedaj so dobili vsa gradbena dovoljenja za rekonstrukcijo Dolenjske, Karlovske in Ižanske ceste ter Ceste za Gradom, poglobili pa bodo tudi dosedanje trase dolenjske železnice. Te dni je tudi promet nekoliko oviran, zadnji stroji pa bodo to utihnili čez poldrugo leto.

FOTO: A. SELAN

Sindikati v Metalki

Pred tremi leti so se v treh Metalkinih TOZD organizirali v 27 osnovnih organizacij sindikata. Takšna organizacija je bila nujno potrebna glede na to, da so z njo dane večje možnosti slehernemu delavcu pri neposrednem odločanju. O delu v teh osnovnih organizacijah in o prednostnih nalogah smo se pogovarjali s predsednikom izvršnega odbora konference sindikata Metalke Stanko Pipa. »Našemu sindikatu smo naložili številne pristojnosti in dali mož-

nost vpliva na odločanje ne samo pri priložnostni socialni skrbi za delavce, temveč tudi pri izgradnji objektov družbenega standarda, pri reševanju posameznih stanovanjskih problemov, pri sprejemanju samoupravnih aktov in dokumentov. Nekatere organizacije so te možnosti bolje izkoristile in razgibale svoje delo, druge pa ne, posebej tiste v dislociranih enotah, ki se niso dovolj zavzele za realizacijo skupnih nalog.

Da bi oiajšali in bolje koordinirali svoje delo v vsaki organizaciji, smo ustanovili štiri komisije (za socialno problematiko, za samoupravljanje, kulturo in izobraževanje ter šport in rekreacijo). Če bi te komisije delale po zamišljenem načrtu, bi imeli resnično dober sindikat«, je dejal Stanko Pipa. »Mogoče bi bilo treba več skrbi posvetiti družbenemu življenju, ki bi našim delavcem dal občutek kolektivne povezanosti. Vsekakor to vpliva tudi na željo po večji osebni zavzetosti za uresničevanje ciljev, ki so skupnega pomena. Mislim pa, da današnji tempo življenja in želje po čim večjem osebem standardu vplivajo na slab odziv ob redkih družabnih pridelitvah«, je v nadaljevanju pogovora razmišljal Stanko Pipa.

V Metalki so poskušali to pomanjkanje družabnosti izpopolniti z organiziranjem rekreacije, ki bi v vsakem primeru vplivala na fizične in psihične zmogljivosti slehernega delavca. V Ljubljani gojijo streljanje, plavanje, kegljanje, trim, nogomet, košarko. Malo pa je aktivnosti, za katere bi lahko rekli, da so postali redna oblika rekreacije delavcev Metalke. Vseeno pa je treba omeniti metalgarsko tekmovanje v smučanju, na katerem se redno zbere večje število zaposlenih. »To je tudi priložnost, ko se zblížujemo delavci iz dislociranih enot«, je dejal Stanko Pipa.

Delavci Metalke nameravajo urediti do konca leta obvezno povezovanje proizvodnje in prodaje. Tako je TOZD Nabava že imela razgovore s svojimi dobavitelji o intenzivnejšem sodelovanju. Druga naloga pa je ugotavljanje in delitev dohodka in osebnih dohodkov. Čene bodo tega uredili do konca leta, jim grozi bistveno znižanje osebnih dohodkov. Stanko Pipa meni, da pri tem verjetno ne bodo imeli težave, saj ko pride na dnevni red reševanje osebnih dohodkov, je odziv in sodelovanje delavcev največje.

MILENA CAR-DRLJE

DOGOVORI / 5

SEJA PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SINDIKATA

Razprave o štirih zakonih

Na seji predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov Ljubljana Center so največ pozornosti namenili, ta hip najbolj aktualni nalogi: javnim razpravam o osnutkih zakonov o delovnih razmerjih, o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja, o organu samoupravne delavske kontrole ter o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovodnih organov v organizacijah združenega dela. Javne razprave v delovnih kolektivih morajo biti opravljene do 15. septembra, prispele pripombe pa bo občinski svet obravnaval na seji, ki bo 22. septembra.

V temeljni organizaciji združenega dela oziroma samoupravnih skupnostih je osnovna organizacija sindikata nosilec javne razprave o osnutkih omenjenih zakonov. Vodstva sindikalnih organizacij morajo omogočiti delavcem, da se seznanijo z osnutki zakonov, se organizirano vključijo v razprave in tako prispevajo k zakonskemu dograjevanju vsakodnevnega dela in življenja v delovnih kolektivih.

Ob tej priložnosti je občinski svet pozval delegate, naj vsak v svojem delovnem okolju preveri, koliko je pri tem že storjenega. Če se je kje zataknilo, bodo priskočili na pomoč člani izvršnega odbora in komisij. Ob teh javnih razpravah morajo delavci preveriti tudi svoje samoupravne akte, koliko so usklajeni z že sprejetimi in z osnutki zakonov.

V živahni razpravi so člani predsedstva opozorili na nekaj vprašanj, ki jih v javni razpravi ne bi smeli spregledati. Tako je tovariš Vlado Tkalec opozoril, da bi bilo potrebno nameniti vso pozornost nekaterim posebnim problemom, ki jih je dosedani zakon o medsebojnih delovnih razmerjih zastavljal - na primer vprašanje delovnega časa v zdravstvu. Z enako zavzetostjo pa bi morali razpravljati tudi o samoupravni delavski kontroli. V storitvenih dejavnostih, je poudaril Rade Milošević,

Beseda o denarju

Zatem so udeleženci glasovali za dotacije osnovnim sindikalnim organizacijam iz solidarnostnega sklada. Denar bodo prejeli:

- OOS Kompas 9500 dinarjev za organizacijo seminarja in za pomoč delavcem;

- OOS Zdravstveni dom - Služba za zdravstveno varstvo otrok 6000 dinarjev za pomoč članom z minimalnimi osebnimi dohodki, materam samohranilkam in za zdraviliško zdravljenje članov;

- OOS ŽTP Ljubljana - Sekcija za vleko 10.000 dinarjev za izobraževanje poverjenika in materialno pomoč članom in

- OOS Šolski dispanzer 8300 dinarjev za izobraževanje članov IO, pomoč denarno šibkim in za naročnino Delavske enotnosti.

Prvošnji OOS TOZD Zdravstveno varstvo študentov niso ugodili, ker le-ta ni podala svojega finančnega načrta in programa dela.

Člani predsedstva so komisiji, ki se ukvarja s temi vprašanji nalo-

so se kljub dopustom marljivo pripravljali na javno razpravo, pri čemer sta delavce zlasti pritegovala zakona o delovnih razmerjih in o delavski kontroli. Bogdan Fajon je opozoril, da nekateri, iz zakona o združenem delu izhajajoči pojmi, kot na primer minulo delo, še niso povsem jasno opredeljeni, kar otežkoča razpravljanje.

Predsednik občinskega sindikata, Miha Draksler, je poudaril, da se morajo občinski odbori sindikata pravočasno sestati, da bi strnili pripombe in izbrali delegate za sejo občinskega sindikalnega sveta.

